

**SHRI JAGANNATH SANSKRIT VISHVAVIDYALAYA,
SHRI VIHAR, PURI-3**

**ACHARYA SYLLABUS –
IIIrd SEMESTER**

Sahitya
THIRD SEMESTER
Core Foundation

CF 5.3.3

एकादशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
11. Sahitya	C.F. 5.3.3	सामान्यदर्शनम्	100	80+20	60	05
		Unit – I – औलुक्वदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – अक्षपाददर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – सांख्यदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – पातञ्जलदर्शनम् (मूलतः प्रणायामस्वरूपनिरूपणं यावत्)	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – जैमिनिदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थः- माधवाचार्यप्रणीतः सर्वदर्शनसंग्रहः, प्रकाशकः - चौखम्बाविद्याभवनम्, वाराणसी।						

Sahitya
THIRD SEMESTER
Core Course

CC 5.3.7

द्वादशपत्रम्

अष्टमपत्रम् प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
12. Sahitya	C.C. 5.3.7	काव्यप्रकाशः (८ तः १० उल्लासाः)	100	80+20	60	05
		Unit – I – काव्यप्रकाशस्य अष्टमोल्लासः	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – काव्यप्रकाशस्य नवमोल्लासः	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – काव्यप्रकाशस्य दशमोल्लासस्य आरम्भतः प्रतिवस्तूपमालङ्कारं यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – काव्यप्रकाशस्य दशमोल्लासस्य दृष्टान्तालङ्कारतः एकावलीं यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – काव्यप्रकाशस्य दशमोल्लासस्य अवशिष्टांशः	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थाः:-						
१. काव्यप्रकाशः (सटीकः), लेखकः - मम्मटाचार्यः, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी।						

Sahitya
THIRD SEMESTER
Core Course

CC 5.3.8

त्रयोदशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
13. Sahitya	C.C. 5.3.8	रसगङ्गाधरः (प्रथमाननम्)	100	80+20	60	05
		Unit – I – आदितः ध्वनिसामान्यभेदनिरूपणं यावत् ।	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – रसनिरूपणतो व्याभिचारिभावलक्षणनिरूपणं यावत् ।	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – रसानां विभावानुभावव्यभिचारिभावनिरूपणतो रसदोषनिरूपणं यावत् ।	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – गुणनिरूपणतः शङ्काभावध्वनिनिरूपणं यावत् ।	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – रसानिभावध्वनितः प्रथमाननान्तं यावत् ।	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थाः:-						
१. रसगङ्गाधरः (सटीकः), लेखकः - पण्डितराजजगन्नाथः, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी।						

Sahitya
THIRD SEMESTER

CC 5.3.9

चतुर्दशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
14. Sahitya	C.C. 5.3.9	ध्वन्यालोकः (प्रथमद्वितीयोद्योतौ)	100	80+20	60	05
		Unit – I – ध्वन्यालोकप्रथमोद्योतस्यादितः द्वादशकारिकां यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – ध्वन्यालोकप्रथमोद्योतस्यावशिष्टांशः	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – ध्वन्यालोकद्वितीयोद्योतस्यादितः “ समर्पकत्वं काव्यस्य यत्तु सर्वरसान् प्रति । स प्रसादो गुणो ज्ञेयः सर्वसाधारणक्रियः ॥ ” इति कारिकां यावत्।	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – ध्वन्यालोकद्वितीयोद्योतस्य “श्रुतिदुष्टादयो दोषा ये च नित्या उदाहृताः ” इत्यादिकारिका तः “आक्षिप्त एवालङ्कारः ” इत्यादिकारिकां यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – ध्वन्यालोकद्वितीयोद्योतस्यावशिष्टांशाः	16	10+3+3	12	01

सहायकग्रन्थाः

१. ध्वन्यालोकः (सटीकः), लेखकः - आनन्दवर्धनः, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी ।

Sahitya THIRD SEMESTER

OE 5.3.1

पञ्चदशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्कः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
15. Sahitya	O.E. 5.3.1	न्यायसूत्रवात्स्यायनभाष्यम्	100	80+20	60	05
		Unit – I – १ तः ८ सूत्राणि (प्रथमाह्निके)	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – ९ तः २३ सूत्राणि (प्रथमाह्निके)	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – २४ तः ४१ सूत्राणि (प्रथमाह्निके)	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – १ तः ९ सूत्राणि (द्वितीयाह्निके)	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – १० तः २० सूत्राणि (द्वितीयाह्निके)	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थाः:-						
१. न्यायभाष्यम् (प्रसन्नपदा), प. सुदर्शनाचार्यकृतम्, सम्पादकः - स्वामी द्वारिकादाशशास्त्री, सुधी प्रकाशनम्, वाराणसी, १९८६						
२. न्यायदर्शनम्, प. दण्डिराजशास्त्री, (प्रकाशिका हिन्दी टीका), सम्पादकः - प्रो. श्रीनारायणमिश्रः, चौखम्बा संस्कृत संस्थानम्, वाराणसी, १९९०						
३. A Graphic Representation of Nyayasastra - By Prof. P.M.Pattanayak						
४. न्यायसूत्रविवरणम्, गम्भीरवंशजस्य प्राच्य विद्या संशोधनालयः, महीशूर, १९९२।						

VYAKARANA
THIRD SEMESTER
Core Foundation

CF 5.3.3

एकादशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
11. Vyakarana	C.F. 5.3.3	सामान्यदर्शनम्	100	80+20	60	05
		Unit – I – औलुक्व्यदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – अक्षपाददर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – सांख्यदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – पातञ्जलदर्शनम् (मूलतः प्रणायामस्वरूपनिरूपणं यावत्)	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – जैमिनिदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थः- माधवाचार्यप्रणीतः सर्वदर्शनसंग्रहः, प्रकाशकः - चौखम्बाविद्याभवनम्, वाराणसी।						

VYAKARANA THIRD SEMESTER

CC 5.3.7

द्वादशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
12. Vyakarana	C.C. 5.3.7	वैयाकरणभूषणसारः कौण्डभट्टप्रणीतः (समासशक्ति-निपात-स्फोटनिर्णयः)	100	80+20	60	05
		Unit – I – समासशक्तिनिर्णयः कारिका: – २८ तः ३३ पर्यन्तम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – समासशक्तिनिर्णयः कारिका: – ३४ तः ३६ पर्यन्तम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – निपातार्थनिर्णयः कारिका: – ४२ तः ४८ पर्यन्तम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – स्फोटनिर्णयः कारिका: – ६१ तः ६७ पर्यन्तम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – स्फोटनिर्णयः कारिका: – ६८ तः ७४ पर्यन्तम्	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थाः वैयाकरणभूषणसारः कौण्डभट्टप्रणीतः, सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयप्रकाशनम्, वाराणसी						

VYAKARANA
THIRD SEMESTER
त्रयोदशतमपत्रम्

CC 5.3.8

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
13. Vyakarana	C.C. 5.3.8	लघुशब्देन्दुशेखरः – नागेशभट्टप्रणीतः अजन्तपुंलिङ्गतः अव्ययप्रकरणं यावत्	100	80+20	60	05
		Unit – I – अजन्तपुंलिङ्गप्रकरणम् १. अर्थवदधातुरप्रत्ययः प्रतिपदिकम् २. कृत्तद्धितसमासाश्च ३. इयाप्प्रातिपदिकात् ४. सरूपाणामेकशेष एकविभक्तौ ५. अटकुप्वाङ्नुम्व्यवायेऽपि ६. नामि ७. आमिसर्वनामः सुट् ८. न बहुव्रीहौ ९. जराया जरसन्यतरस्याम् १०. कोशे शब्दा अर्थपराः ११. आतो धातोः १२. प्रत्ययलोपे प्रत्ययलक्षणम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – अजन्तस्त्रीलिङ्गप्रकरणम् (सम्पूर्णम्)	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – अजन्तक्लीवलिङ्गप्रकरणमव्ययप्रकरणञ्च	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – हलन्तपुंलिङ्गप्रकरणम् १. दादेर्धातोर्धः २. इयणः सम्प्रसारणम् ३. दिव औत् ४. नलोपः सुप्स्वरसंज्ञातुग्विन्धिषु कृति ५. मधवा बहुलम् ६. मपर्यन्तस्य	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – हलन्तस्त्रीलिङ्गप्रकरणमजन्तनपुंसक- लिङ्गप्रकरणञ्च	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थाः पूर्ववत् ।						

VYAKARANA THIRD SEMESTER

C.C. 5.3.9

चतुर्दशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
14. Vyakarana	C.C. 5.3.9	महाभाष्यम् – पतञ्जलिविरचितम् (पस्पशाह्निकं पञ्चमाह्निकञ्च)	100	80+20	60	05
		Unit – I – पस्पशाह्निकम्- अथ शब्दानुशासनमिति एतदारभ्य शास्त्रपूर्वकं प्रयोग इति यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – पस्पशाह्निकम्- सूत्रे व्याकरणे षष्ठ्यर्थोऽनुपपन्नः इत्येतदारभ्य लिङ्गार्थात् प्रत्यापत्तिरिति यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – पञ्चमाह्निकम् १.१.११ सूत्र तः १.१.१९ सूत्रं यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – पञ्चमाह्निकम् १.१.२० सूत्र तः १.१.२६ सूत्रं यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – (क) महाभाष्यस्य रचनाशैली (ख) महाभाष्यस्य वैशिष्ट्यम् (ग) महाभाष्यकारस्य परिचयः	16	10+3+3	12	01

सहायकग्रन्थाः

१. व्याकरणमहाभाष्यम् – श्रीमत्पतञ्जलिविरचितम्, प्रदीपानुश्रुतिव्याख्याद्वयसंवलितम् (पस्पशाह्निकम्),
विवृतिकारः – डॉ. सत्यप्रकाशदुवे, राजस्थानी ग्रन्थागार, जोधपुर-२००४ ।
२. महाभाष्यम् श्रीमत्पतञ्जलिमुनिविरचितम् (नवाह्निकम्) – प्रदीपोद्योततत्त्वालोकविभूषितम्, चौखम्बा संस्कृत
संस्थानम्, जडाव भवन, वाराणसी । १९८४ ।
३. महाभाष्यम्, श्रीमत्पतञ्जलिमुनिविरचितम् (नवाह्निकम्), प्रदीपोद्योतसमन्वितम् ।
चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान, ३८, यु.ए, जवाहरनगर, बंगलोरुड, दिल्ली ।

VYAKARANA THIRD SEMESTER

O.E. 5.3.1

पञ्चदशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
15. Vyakarana	O.E. 5.3.1	जगदीशतर्कालङ्कारविरचिता शब्दशक्तिप्रकाशिका (क) विभक्तिप्रकरणम् (ख) कारकप्रकरणम्	100	80+20	60	05
		Unit – I – विभक्तिनिरूपणम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – शाब्दबोधे विशेषदृष्टिः (क) विप्रतिपत्तयः (ख) शाब्दबोधे भेदाः	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – कारकनिरूपणम् (क) अपादानकारकम् (ख) सम्प्रदानकारकम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – (क) करणकारकनिरूपणम् (ख) अधिकरणकारकम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – (क) कर्मकारकम् (ख) कर्तृकारकम्	16	10+3+3	12	01

सहायकग्रन्थाः

१. शब्दशक्तिप्रकाशिका श्रीजगदीशतर्कालङ्कारविरचिता, सम्पादकः – पण्डित दुर्धिराजशास्त्री, चौखम्बासंस्कृतसीरीज, वाराणसी ।
२. Word and its meaning : A new perspective by K.N. Chatterjee, Chowkhamba Oriental, Varanasi.
३. न्यायनये शाब्दबोधकारणविभर्षः, डा. एन्.आर्.शठोकोपताताचार्यः, CARS, S.J.S.V., Puri

Jyotirvijnan
THIRD SEMESTER

C.F. 5.3.3.

एकादशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
11. Jyotirvinjan	C.F. 5.3.3	सामान्यदर्शनम्	100	80+20	60	05
		Unit – I – औलुक्व्यदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – अक्षपाददर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – सांख्यदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – पातञ्जलदर्शनम् (मूलतः प्राणायामस्वरूपनिरूपणं यावत्)	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – जैमिनिदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थाः						
१ . माधवाचार्यप्रणीतः सर्वदर्शनसंग्रहः – प्रकाशकः, चौखम्बाविद्याभवनम्, वाराणसी ।						

Jyotirvijnan

THIRD SEMESTER

C.C. 5.3.7

द्वादशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
12. Jyotirvijnan	C.C. 5.3.7	लघुजातकम्, जातकपरिजातम्, बृहज्जातकम्, भुवनदीपकः, मेलकविचारः, दाम्पत्यसुखविचारः, चिकित्सकीयज्योतिषम्, अनिष्टग्रहप्रतिकारव्यवस्था	100	80+20	60	05
		Unit – I – लघुपाराशरी (सम्पूर्णग्रन्थः)	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – जातकपरिजातस्य राजयोगाध्यायः	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – बृहज्जातकस्य स्त्रीजातकाध्यायः	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – भुवनदीपकः (१-३६ द्वाराणि)	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – (क) मेलकविचारः (ख) दाम्पत्यविचारः (ग) चिकित्सकीयज्योतिषम् (घ) अनिष्टग्रहप्रतिकारव्यवस्था	16	10+3+3	12	01

सहायकग्रन्थाः

१. मुहूर्त्तचिन्तामणिः – पीयूषधाराभाष्यसहितः ।
२. लघुपाराशरी – मध्यपाराशरी ।
३. अनिष्टग्रहकारण एवं निवारण - पं. जगन्नाथभस्मिन ।
४. फलदीपिका – मन्त्रेश्वरः ।
५. मेलकसुधाकर – पं. परशुरामशास्त्री ।
६. जातकतत्त्वम्, कारकमारकविचारास्तथा विभिन्न-अनिष्ट-योगानां विचारः ।
७. दाम्पत्यसुखविचारः - डा. शुकदेवचतुर्वेदी ।

Jyotirvijnan

THIRD SEMESTER

C.C. 5.3.8

त्रयोदशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
13. Jyotirvijna n	C.C. 5.3.8	(क) मुहूर्त्तचिन्तामणिः (ख) प्रश्नशास्त्रम्	100	80+20	60	05
		Unit – I – (क) मुहूर्त्तशास्त्रस्योपयोगिता महत्त्वञ्च, कालशुद्धिः, नक्षत्रविचारः, भद्राविचारः, शुभाशुभयोगाः ।	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – गर्भाधान-जातकर्म-नामकरण-कर्णवेध- अन्नप्राशन-चूडाकरण-उपनयन-विवाह- यात्रा-गृहारम्भ-गृहप्रवेश व्यावसायिकप्रतिष्ठानादीनां मुहूर्त्ताः ।	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – राहुकालः-कुलिककाल-याम- यामार्धादिमुहूर्त्ताः, अग्निवासः, शिववासः, वृषवास्तुचक्रम्, कुम्भचक्रम्, सप्तलाकाचक्रम् ।	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – प्रश्नानुरोधेन तत्कालंभावोक्तसंहितप्रश्नानां समाधानम्, पवनपरीक्षा, वृष्टिकालः, मात्रा च, सद्योवृष्टिलक्षणम्, शस्यजातकम्, चक्रवातः, दकार्गलम्, प्राकृतिकप्रकोपाः ।	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – (क) लाग्निकप्रश्नविधानम् (ख) स्वरप्रश्नविधानम् (ग) रमलप्रश्नविधानम् (घ) केरलप्रश्नविधानम् (ङ) मूकप्रश्नविचारः (च) कार्यसिद्धियोगः (छ) नष्टापहतप्रश्नविचारः (ज) विवाहपुत्रकन्याजन्मादिप्रश्नाः ।	16	10+3+3	12	01

सहायकग्रन्थाः

१. षट्पञ्चाशिका ।
२. प्रश्नमार्गः ।
३. केरलप्रश्नसंग्रहः ।
४. रमलनवरत्नम् ।
५. मुहूर्तचिन्तामणिः ।
६. बृहत्संहिता ।
७. भुवनदीपकः ।
८. मेदिनीज्योतिषम् ।

Jyotirvijnan

THIRD SEMESTER

C.C. 5.3.9.

चतुर्दशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
14. Jyotirvijna n	C.C. 5.3.9.	खगोलविज्ञानम्	100	80+20	60	05
		Unit – I – (क) कालमानम् (ख) ग्रहाणां पूर्वाभिमुखिन्यो गतयः (ग) अधिमासक्षयमासौ (घ) अहर्गणसाधनम् (ङ) देशान्तरज्ञानम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – (क) मन्दफलशीघ्रफले, फलसंस्कारविधिः (ख) ग्रहाणां वक्रारम्भे वक्रत्यागे च केन्द्रांशाः	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – ग्रहाणां मध्यशराः, अष्टधागतिः, क्रान्तिसाधनम्, दिक्साधनम्, पलभाज्ञानम् ।	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – ग्रहणस्थप्रकारभेदाः, ग्रहणस्थसम्भावना, सूर्यग्रहणम्, चन्द्रग्रहणम्, भूग्रहणम् च । सूर्यचन्द्रभूम्यादीनां व्याससाधनानि ।	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – ह्यासानयनम्, मध्यग्रहणकालनिर्णयः अक्षबलनम्, अयनबलनम् स्फुटबलनम् लम्भनस्य धारणा, ग्रहणपरिलेखः ।	16	10+3+3	12	01

सहायकग्रन्थाः

१. सूर्यसिद्धान्तः ।
२. सिद्धान्तशिरोमणिः ।
३. सिद्धान्तदर्पणः ।
४. सिद्धान्ततत्त्वविवेकः ।
५. दैवज्ञसर्वस्वम्- पं. युधिष्ठिरमहापात्रः, महानदीविहारः, कटक ।

Jyotirvijnan

THIRD SEMESTER

C.C. 5.3.9.

पञ्चदशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड्	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
15. Jyotirvijna n	C.C. 5.3.9.	जैमिनीयन्यायमालाविस्तरः (ग्रन्थावतरणिकातः प्रथमाध्यायस्य चतुर्थपादपर्यन्तम्)	100	80+20	60	05
		Unit – I – ग्रन्थावतरणिका	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – प्रथमाध्यायस्य प्रथमपादः	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – प्रथमाध्यायस्य द्वितीयतृतीयपादौ	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – प्रथमाध्यायस्य - चतुर्थपादस्य आदितः दशमाधिकरणं यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – प्रथमाध्यायस्य चतुर्थपादस्य एकादशाधिकरणादारभ्य पादसमाप्तिं यावत्	16	10+3+3	12	01

सहायकग्रन्थाः

१. श्रीसायणमाधवाचार्यप्रणीतायाः जैमिनीयन्यायमालायाः तृतीयाध्यायान्तो भागः, विस्तराख्यव्याख्यासहितः, सम्पादकः, पं. पहाभिरामशास्त्री, चौखम्बाप्रकाशन पोस्ट नं. ११५० को. ३७/११६ गोपालमन्दिर लेन वाराणसी- २२१००१ ।
२. श्रीमन्माधवाचार्यप्रणीता सविस्तरा जैमिनीयन्यायमाला हिन्दीव्याख्यासहिता, भाषाटीकाकारः – डा.महेन्द्रपाण्डेय चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी- २२१००२ ।
३. माधवाचार्यविरचितः जैमिनीयन्यायमालाविस्तरः, संपादकः, प्रो.किशोरचन्द्रमहापात्रः, प्रकाशकः- श्रीशुभ्रांशुशेखरमहापात्रः, जागेश्वरीलेन, बालिघाट, पुरी – ७५२००२ ।
४. मीमांसापरिभाषा (श्रीकृष्णयज्वविरचिता) व्याख्याकर्त्री डॉ.शशिबाला गौड, चौखम्बासुरभारतीप्रकाशन, वाराणसी ।
५. श्रीमत्कृष्णयज्वप्रणीता मीमांसापरिभाषा (पाठान्तरटिप्पण्यादिभिः समुल्लसिता) नारायणरामाचार्यकाव्यतीर्थ इत्यनेन संशोधिता, निर्णयसागरप्रेस, मुम्बई ।
६. श्रीकृष्णयज्वप्रणीता मीमांसापरिभाषा (संस्कृत-उत्कलव्याख्याद्वयोपेता) सम्पादकः – डा.रविचरणरथः, प्रकाशिका राजलक्ष्मीरथबालिसाहि, पुरी, ओडिशा ।
७. लौगाक्षिभास्करकृतः अर्थसंग्रहः (पण्डितराजपहाभिरामशास्त्रिकृत अर्थालोक-संस्कृतटीकासंवलितः),

हिन्दी व्याख्याकारः, डा.वाचस्पति उपाध्यायः, चौखम्बा पब्लिशर्स, वाराणसी ।

८. The Arthasaṁgraha of Laugaksi Bhaskara, ed. By A.B. Gajendragadkar & R.D. Karmarkar (Amazon,Kolkata – 700001) MLDB , Delhi.
९. Citation in Śabara-Bhāṣya (A Study), Damodar Vishnu Garge Deccan College, Post Graduate & Research Institute, Poona.

**NYAYA
THIRD SEMESTER
Core Foundation**

CF 5.3.3

एकादशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
11. Nyaya	C.F. 5.3.3	सामान्यदर्शनम्	100	80+20	60	05
		Unit – I – औलुक्वदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – अक्षपाददर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – सांख्यदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – पातञ्जलदर्शनम् (मूलतः प्रणायामस्वरूपनिरूपणं यावत्)	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – जैमिनिदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थः- माधवाचार्यप्रणीतः सर्वदर्शनसंग्रहः, प्रकाशकः - चौखम्बाविद्याभवनम्, वाराणसी।						

**NYAYA
THIRD SEMESTER
द्वादशपत्रम्**

Core Course 5.3.7

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
12. Nyaya	C.C. 5.3.7	शास्त्रीयसंस्कृतम्	100	80+20	60	05
		Unit – I – १) प्राचीनसंस्कृतम् २) वैदिकशान्तिमन्त्राः (चतुर्थधारा) अथर्वसंहितासु शान्तिमन्त्रा आदितः १० म मन्त्रं यावत्। (पुस्तकम् –वैदिकशान्तिमन्त्राः, सङ्कलकः संपादकश्च- डा.प्रभातरञ्जनमहापात्रः) प्रकाशनम् –सरस्वतीशोधसंस्थानम् । लोकभाषाकार्यालयः, शरधाबालिः, पुरी ।	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – क) अभिनवसंस्कृतम् (१)आत्मा,(२)दुःखम्,(३)सुखम्, (४)इन्द्रियम्,(५)ज्ञानम्,(६)प्रमाणम्। (पुस्तकम्- शून्यनाभिः, रचयिता-प्रो. केशवचन्द्रदाशः, (S.J.S.V., Shrivihar,Puri)	16	10+3+3	12	01
		Unit – III संभाषितसंस्कृतम् (१)सर्वनामपदानां सामान्यव्यवहारः, (२)वर्तमानकाले प्रयोगः, (३)आज्ञार्थकप्रयोगः, (४)भविष्यत्काले प्रयोगः, (५)तुमुन् प्रयोगः, (६)कृत्वाप्रयोगः, (७)सर्वनामपदानां संज्ञापदानां प्रथमा-षष्ठी-	16	10+3+3	12	01

	<p>विभक्त्योः एकवचने बहुवचने च प्रयोगः, (८)सर्वनामपदानां संज्ञापदानां द्वितीया- सप्तमी विभक्त्योः एकवचने बहुवचने च प्रयोग, (९)भूतकाले प्रयोगः, (१०)कर्मवाच्ये प्रयोगः, (११)क्तवतुप्रयोगः।</p>				
	<p>Unit – IV – परिभाषिकसंस्कृतम् (न्याये सम्बन्धाः) (१)सम्बन्धः, (२)संयोगसम्बन्धः, (३)समवायसम्बन्धः, (४)स्वरूपसम्बन्धः, (५)तादात्म्यसम्बन्धः, (६)प्रतियोगितासम्बन्धः, (७)विषयताविषयितासम्बन्धौ, (८)अनुयोगितासम्बन्धः, (९) अवच्छेदकतासम्बन्धः, (१०)अवच्छेद्यत्वसम्बन्धः, (११)कारणतासम्बन्धः, (१२)निरूपकत्वसम्बन्धः, (१३)निरूप्यत्वसम्बन्धः, (१४)आधेयतासम्बन्ध (१६)अधिकरणतासम्बन्धः, (१७)अभाववत्त्वसम्बन्धः, (१८) स्वामित्वसम्बन्धः, (१९)स्वत्वसम्बन्धः, (२०)पर्याप्तिसम्बन्धः, (२१)समानाधिकरण्यसम्बन्धः। पुस्तकम् – सम्बन्धभासनम्, रचयिता प्रो. कमलेशमिश्रः, S.J.S.V., Shrivihar, Puri।</p>	16	10+3+3	12	01
	<p>Unit – V – शास्त्रीयन्यायोक्तयः (१) अजाकृपाणीयन्यायः। (२) अजातपुत्रनामोत्कीर्त्तनन्यायः। (३) आध्यारोपन्यायः।</p>	16	10+3+3	12	01

		(४) अन्धकूपपतनन्यायः । (५) अन्धगजन्यायः । (६) अन्धचटकन्यायः । (७) अन्धपङ्गुन्यायः । (८) अपवादन्यायः । (९) अपराह्णच्छायान्यायः (१०) अरण्यरोदनन्यायः । (११) अरुन्धतीदर्शनन्यायः (१२) अर्द्धजरतीयन्यायः । (१३) अहिकुण्डलन्यायः । (१४) अहिनकुलन्याय । (१५) आकाशपरिच्छिन्नन्यायः । (१६) आभाणकन्यायः । (१७) कदम्बगोलकन्यायः (१८) काकतालीयन्यायः । (१९) उभयतः पाशारज्जुः । (२०) कूपमण्डुकन्यायः । (२१) कौण्डिन्यन्यायः । (२२) दण्डचक्रन्यायः । (२३) पिष्टपेषणन्यायः । (२४) सुन्दोपसुन्दन्यायः । (२५) सूचिकटाहन्यायः				
--	--	---	--	--	--	--

सहायकग्रन्थाः

लौकिकन्यायाञ्जलिः, collected by G.A Jacob, NIRNAY SAGAR PRESS, BOMBAY.

NYAYA
THIRD SEMESTER
त्रयोदशपत्रम्

Core Course 5.3.8

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
13. Nyaya	C.C. 5.3.8.	प्रशस्तपादभाष्यं किरणावलीटीकासहितम् जलनिरूपणान्तो भागः	100	80+20	60	05
		Unit – I – क) मङ्गलम्। ख) पदार्थोद्देशः। ग) अपवर्गचर्चा। घ) द्रव्योद्देशः। ङ) तमसो द्रव्यत्वचर्चा।	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – क) गुणोद्देशः। ख) कर्मोद्देशः। ग) सामान्योद्देशः। घ) समवायोद्देशः। ङ) सामान्यतः पदार्थानां साधर्म्यनिरूपणम्।	16	10+3+3	12	01
		Unit – III क) द्रव्यादीनां पञ्चानां साधर्म्यनिरूपणम्। ख) गुणादीनां पञ्चानां साधर्म्यनिरूपणम्। ग) पुनः साधर्म्यनिरूपणं द्रव्यदीनां त्रयाणाम्। घ) सामान्यादीनां त्रयाणां सर्वेषां द्रव्याणाञ्च साधर्म्यनिरूपणम्।	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – क) सामान्यतः पृथिवीनिरूपणम्। ख) पृथिव्या गुणनिरूपणम्। ग) पृथिवीभेदनिरूपणम्। घ) पार्थिवशरीरनिरूपणम्। ङ) पार्थिवेन्द्रियादिनिरूपणम्।	16	10+3+3	12	01

		Unit – V – क) सामान्यतो जलनिरूपणम्। ख) जलगुणानां निरूपणम्। ग) जलभेदनिरूपणम्। घ) जलीयशरीरनिरूपणम्। ङ) विषयनिरूपणम्।	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थाः - उदयनाचार्य प्रणीत किरणावली, edited by Mahamohopadhyay Sivachandra Sarvabhuma, published by Asiatic Society of Bengal.						

NYAYA
THIRD SEMESTER
चतुर्दशपत्रम्

Core Course 5.3.9

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
14. Nyaya	C.C. 5.3.9	जगदीशतर्कालङ्कारविरचिता शब्दशक्तिप्रकाशिका (क) विभक्तिप्रकरणम्। (ख) कारकप्रकरणम्।	100	80+20	60	05
		Unit – I – विभक्तिनिरूपणम्।	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – शाब्दबोधे विशेषदृष्टिः। क) विप्रतिपत्तयः। ख) शाब्दबोधे भेदाः।	16	10+3+3	12	01
		Unit – III कारकनिरूपणम्। क) अपादानकारकम्। ख) सम्प्रदानकारकम्।	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – क) करणकारकम्। ख) अधिकरणकारकम्।	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – क) कर्मकारकम्। ख) कर्तृकारकम्।	16	10+3+3	12	01

सहाय्यम्पुस्तकानि :-

१. शब्दशक्तिप्रकाशिका – सं. पण्डित धुण्डिराजशास्त्री, चौखम्बा संस्कृत सीरीज्, वारणासी।
२. Word and its meaning by, K.N.Chaterjee, Chowkhamba Orientalia, Varanasi.
३. न्यायनये शाब्दबोधकारणविमर्शः by, डॉ. एन्. आर्. शठकोपताताचार्यः, Centre of Advance Research in Sanskrit, S.J.S.V., Shrivihar, Puri.

NYAYA
THIRD SEMESTER
पञ्चदशपत्रम्

Optional Elective 5.3.1

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
15. Nyaya	O.E. 5.3.1.	महाभाष्यम् (पतञ्जलिप्रणीतम्)	100	80+20	60	05
		Unit – I – (क) महाभाष्यस्य पस्पशाह्निकम्। (अथ शब्दानुशासनमित्यत आरभ्य शास्त्र- पूर्वके प्रयोग इति यावत्)	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – महाभाष्यस्य पस्पशाह्निकम् । (सूत्रं व्याकरणे षष्ठ्यर्थोऽनुपपन्नः इत्यारभ्य लिङ्गार्थात् प्रत्यापत्तिरिति यावत्)	16	10+3+3	12	01
		Unit – III महाभाष्यस्य पस्पशाह्निकम्। (१/१/११ सूत्रतः १/१/१९ सूत्रं यावत्)	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – महाभाष्यस्य पस्पशाह्निकम् । (१/१/२० सूत्रतः १/१/२६ सूत्रं यावत्)	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – (क) महाभाष्यस्य रचनाशैली (ख) महाभाष्यस्य वैशिष्ट्यम् (ग) महाभाष्यकारस्य परिचयः	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थाः						
१. व्याकरणमहाभाष्यम् (नवमाह्निकपर्यन्तम्), चारुदेवशास्त्री, चौखम्बासंस्कृतसीरीज अफिस, वाराणसी ।						
२. व्याकरणमहाभाष्यम् (नवमाह्निकपर्यन्तम्) प्रदीपोद्द्योत सहितम् , चौखम्बासंस्कृतसीरीज अफिस, वाराणसी ।						

SARVADARSHAN
THIRD SEMESTER
एकादशपत्रम्

C.F. 5.3.3.

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
11. Sarvadars han	C.F. 5.3.3	सामान्यदर्शनम्	100	80+20	60	05
		Unit – I – औलुक्व्यदर्शनम् (वैशेषिकदर्शनम्)	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – अक्षपाददर्शनम् (न्यायदर्शनम्)	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – सांख्यदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – पातञ्जलदर्शनम् (योगदर्शनम्) (मूलतः प्राणायामस्वरूपनिरूपणं यावत्)	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – जैमिनिदर्शनम् (मीमांसादर्शनम्)	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थाः १ . माधवाचार्यप्रणीतः सर्वदर्शनसंग्रहः – प्रकाशकः, चौखम्बाविद्याभवनम्, वाराणसी ।						

SARVADARSHAN
THIRD SEMESTER
द्वादशपत्रम्

Core Course 5.3.7.

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
12. Sarvadarshan	C.C. 5.3.7	मूलग्रन्थः – सिद्धान्तलेशसंग्रहः (अप्ययदीक्षितेन्द्रप्रणीतः) (क) सिद्धान्तरत्नम् (ख) दशश्लोकी	100	80+20	60	05
		Unit – I सिद्धान्तलेशसंग्रहः (प्रथमपरिच्छेदः) (क) ब्रह्मलक्षणविचारः (ख) मायायाः कारणत्वविचारः (ग) जीवेश्वरस्वरूपविचारः	16	10+3+3	12	01
		Unit – II सिद्धान्तलेशसंग्रहः (प्रथमपरिच्छेदः) (क) ब्रह्मणः कर्तृत्ववादः (ख) ब्रह्मणः सर्वज्ञत्ववादः (ग) साक्षिस्वरूपविचारः	16	10+3+3	12	01
		Unit – III सिद्धान्तरत्नम् मूलतः किन्तुज्ञानभक्त्योरेव साक्षात् हेतुत्वम् इति यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – सिद्धान्तरत्नम् भक्तिरपिज्ञानविशेषो भवतीति आरभ्य प्रथमपादान्तं यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – दशश्लोकी	16	10+3+3	12	01

सहायकग्रन्थाः –

१. सिद्धान्तलेशसंग्रहः (श्रीमदप्ययदीक्षितेन्द्रप्रणीतः), प्रकाशकः – श्रीमदप्ययदीक्षितग्रन्थावली प्रकाशनसमितिः, सिकन्दरावाद- २६, आन्ध्रप्रदेशः ।
२. सिद्धान्तरत्नम् ।
३. दशश्लोकी ।

SARVADARSHAN
THIRD SEMESTER
त्रयोदशपत्रम्

Core Course 5.3.8.

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
13. Sarvadarshan	C.C. 5.3.8	मूलग्रन्थः – प्रमाणवार्तिकम् (मनोरथनन्दिवृत्तिसहितम्)	100	80+20	60	05
		Unit – I प्रथमपरिच्छेदे १ कारिकातः ८ कारिकां यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II प्रथमपरिच्छेदे ९ कारिकातः ८१ कारिकां यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit – III प्रथमपरिच्छेदे ८२ कारिकातः १४६ कारिकां यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – प्रथमपरिच्छेदे १४७ कारिकातः १९२ कारिकां यावत् (तायित्वात् भगवान् प्रमाणमित्यारभ्य स्वभाववादखण्डनान्तं यावत्)	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – प्रथमपरिच्छेदे १९३ कारिकातः २८७ कारिकां यावत् (चतुराकारनिरोधसत्यमित्यारभ्य सम्वादकत्वाद् भगवान् प्रमाणमिति यावत्)	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थः – १. प्रमाणवार्तिकम् – आचार्यमनोरथनन्दिवृत्तियुतम्, सम्पादकः – स्वामी द्वारिकादाशशास्त्री, वाराणसी संस्कृतविश्वविद्यालयः, वाराणसी । २. प्रमाणवार्तिकम् – आचार्यमनोरथनन्दिवृत्तिसहितम्, दारियागंज, नईदिल्ली ।						

SARVADARSHAN
THIRD SEMESTER
चतुर्दशपत्रम्

Core Course 5.3.9

प्रश्नपत्रम्	कोड्	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
14. Sarvadarshan	C.C. 5.3.9	मूलग्रन्थः – न्यायसूत्रम् (वात्स्यायनभाष्यसहितम्) (प्रथमाध्यायमात्रम्)	100	80+20	60	05
		Unit – I १-८ सूत्राणि (प्रथमाह्निके)	16	10+3+3	12	01
		Unit – II ९-२३ सूत्राणि (प्रथमाह्निके)	16	10+3+3	12	01
		Unit – III २४-४१ सूत्राणि (प्रथमाह्निके)	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – १-९ सूत्राणि (द्वितीयाह्निके)	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – १०-२० सूत्राणि (द्वितीयाह्निके)	16	10+3+3	12	01

सहायकपुस्तकानि -

१. न्यायभाष्यम् (प्रसन्नपदा), पं. सुदर्शनाचार्यकृता, सं. स्वामी द्वारिकादाशशास्त्री, सुधीप्रकाशनम्, वाराणसी, १९८६ ।
२. न्यायदर्शनम्, पं. दुण्डिराजशास्त्री, (प्रकाशिका हिन्दी टीका) सं. प्रो. श्रीनारयणमिश्र, चौखम्बासंस्कृतसंस्थानम्, वाराणसी, १९९० ।
३. Nyayasutram of Goutama, Translated by M.M.S.C. Vidya Bhusan, Motilal Banarasidas, New Delhi, 1998.
४. न्यायदर्शनम्, विश्वनाथभट्टाचार्यकृता विश्वनाथवृत्तिः, चौखम्बासंस्कृतप्रतिष्ठानम्, १९८६ ।
५. न्यायदर्शनम् – आचार्यशालिग्रामशास्त्री, हिन्दी व्याख्याकारः- दार्शनिकानुसन्धानकेन्द्रम्, ऊना, हिमाचल, १९९० ।
६. न्यायसूत्रविवरणम्, गम्भीरवंशजस्य प्राच्यविद्यासंशोधनालयः, मैसूर, १९९२ ।
७. A Graphic Representation of Nyayasutram by Prof. P.M. Pattanayak.

SARVADARSHAN
THIRD SEMESTER
पञ्चदशपत्रम्

Optional Elective 5.3.1

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां श	क्रेडिट्
15. Sarvadarshan	O.E. 5.3.1	मूलग्रन्थः – ध्वन्यालोकः (प्रथमद्वितीयोद्यौतौ) ।	100	80+20	60	05
		Unit – I ध्वन्यालोकप्रथमोद्यौतस्यादितः द्वादशकारिकां यावत् ।	16	10+3+3	12	01
		Unit – II ध्वन्यालोकप्रथमोद्यौतस्यावशिष्टांशः ।	16	10+3+3	12	01
		Unit – III ध्वन्यालोकद्वितीयोद्यौतस्यादितः “समर्पकतत्त्वं काव्यस्य यत्तु सर्वरसान् प्रति स प्रसादो गुणो ज्ञेयः सर्वसाधारणक्रियः” इति कारिकां यावत् ।	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – ध्वन्यालोकद्वितीयोद्यौतस्य “श्रुतिदुष्टादयो दोषा ये च नित्या उदाहृताः” इत्यादिकारिकातः “आक्षिप्त एवालंकारः” इत्यादिकारिकां यावत् ।	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – ध्वन्यालोकद्वितीयोद्यौतस्यावशिष्टांशाः	16	10+3+3	12	01
सहायम्पुस्तकानि :-						
१. ध्वन्यालोकः – आनन्दवर्द्धनः ।						

ADVAITA VEDANTA
THIRD SEMESTER
Core Foundation

CF 5.3.3

एकादशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
11. A.Vedanta	C.F. 5.3.3	सामान्यदर्शनम्	100	80+20	60	05
		Unit – I – औलुक्व्यदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – अक्षपाददर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – सांख्यदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – पातञ्जलदर्शनम् (मूलतः प्रणायामस्वरूपनिरूपणं यावत्)	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – जैमिनिदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थः- माधवाचार्यप्रणीतः सर्वदर्शनसंग्रहः, प्रकाशकः - चौखम्बाविद्याभवनम्, वाराणसी।						

ADVAITA VEDANTA
THIRD SEMESTER
द्वादशपत्रम्

Core Course 5.3.7

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां श	क्रेडिट्
12. A.Vedanta	C.C. 5.3.7	ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्	100	80+20	60	05
		Unit – I – ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् – तृतीयाध्याये प्रथमपादः (क) तदन्तरप्रतिपत्त्यधिकरणम् (ख) कृतात्ययाधिकरणम् (ग) अनिष्टादिकार्याधिकरणम् (घ) साभाव्यापत्त्यधिकरणम् (ङ) नातिचिराधिकरणम् (च) अन्याधिष्ठिताधिकरणम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् - चतुर्थाध्याये प्रथमपादः (क) आवृत्याधिकरणम् (ख) आत्मत्वोपासनाधिकरणम् (ग) प्रतीकाधिकरणम् (घ) ब्रह्मदृष्ट्यधिकरणम् (ङ) आदित्यादिमत्यधिकरणम् (च) आसीनाधिकरणम् (छ) एकाग्रताधिकरणम् (ज) आप्रायणाधिकरणम् (झ) तदधिगमाधिकरणम् (ञ) इतरासंश्लेषाधिकरणम् (ट) अनारब्धाधिकरणम् (ठ) अग्निहोत्राद्यधिकरणम् (ड) विद्याज्ञानसाधनत्वाधिकरणम् (ढ) इतरक्षपणाधिकरणम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – चतुर्थाध्याये द्वितीयपादः (क) वागधिकरणम्	16	10+3+3	12	01

		(ख) मनोऽधिकरणम् (ग) अध्यक्षाधिकरणम् (घ) आसृत्युपक्रमाधिकरणम् (ङ) संसारव्यपदेशाधिकरणम् (च) प्रतिषेधाधिकरणम् (छ) वागादिलयाधिकरणम् (ज) अविभागाधिकरणम् (झ) तदेकोऽधिकरणम् (ञ) रश्म्यधिकरणम् (ट) दक्षिणायनाधिकरणम्				
		Unit – IV – चतुर्थाध्याये तृतीयपादः (क) अर्चिराद्यधिकरणम् (ख) वाय्वधिकरणम् (ग) तडिदधिकरणम् (घ) आतिवाहिकाधिकरणम् (ङ) कार्याधिकरणम् (च) अप्रतीकालम्बनाधिकरणम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – चतुर्थाध्याये चतुर्थपादः (क) संपाद्याविर्भावाधिकरणम् (ख) अविभागेन दृष्टत्वाधिकरणम् (ग) ब्राह्माधिकरणम् (घ) संकल्पाधिकरणम् (ङ) अभावाधिकरणम् (च) प्रदीपाधिकरणम् (छ) जगद्व्यापाराधिकरणम्	16	10+3+3	12	01
सन्दर्भग्रन्थः:- ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम्, प्रकाशकः – राष्ट्रियसंस्कृतसंस्थानम्, नईदिल्ली ।						

ADVAITA VEDANTA
THIRD SEMESTER
त्रयोदशपत्रम्

Core Course 5.3.8.

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां श	क्रेडिट्
13. A.Vedanta	C.C. 5.3.8	(क) तत्त्वप्रदीपिका (चित्सुखी) (चित्सुखाचार्यप्रणीता) ६० (ख) आत्मबोधः (सम्पूर्णः) (श्रीशङ्कराचार्यविरचिता) ४०	100	80+20	60	05
		Unit – I – तत्त्वप्रदीपिकायां प्रथमपरिच्छेदे विषयाः (क) मङ्गलश्लोकाः (ख) स्वप्रकाशत्वलक्षणे एकादशविकल्पाः (ग) पूर्वपक्षमतानुसारं लक्षणेषु दोषोद्भावनम् (घ) स्वप्रकाशत्वलक्षणनिरूपणे उत्तरपक्षः (ङ) प्रथमकारिकार्थविचारः (च) एकादशमविकल्पस्य निर्दुष्टत्वप्रदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – तत्त्वप्रदीपिकायां प्रथमपरिच्छेदे विषयाः (क) आत्मनः स्वप्रकाशत्वम् (तृतीयकारिकानुसारम्) (ख) आत्मनः स्वप्रकाशत्वे चिद्रूपत्वहेतुः (ग) सम्बन्धश्रुत्युपपत्तिविचारः, अद्वैतश्रुतिविरोधपरिहारश्च (घ) आत्मनः स्वप्रकाशत्वे अकर्मत्वहेतुः (ङ) आत्मनः स्वप्रकाशत्वे स्वयंज्योतिष्ट्वहेतुः (अत्रायं पुरुषः स्वयंज्योतिरिति श्रुत्यर्थविचारः) (च) मनसः प्रत्यक्षत्वविचारः (चतुर्थकारिकानुसारम्)	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – तत्त्वप्रदीपिकायां (प्रथमपरिच्छेदे) विषयाः (क) तमसो भावरूपत्वे पूर्वपक्षः (ख) तमसो भावरूपत्वे उत्तरपक्षः	16	10+3+3	12	01

	(पञ्चमकारिकार्थविचारः) (ग) तमसो द्रव्यान्तरत्वनिरूपणम् (घ) चक्षुरिन्द्रियस्यालोकजन्यरूपिद्रव्य- साक्षात्कारजनकत्वम् (षष्ठकारिकानुसारम्)				
	Unit – IV – आत्मबोधः (आदितः ४० श्लोकं यावत्) (क) आत्मज्ञानमेव मुक्तिसाधनम् (ख) उपाधिवशाद् परमार्थे ब्रह्मणि जगदारोपः (ग) आत्मनो निरुपाधिकत्वानुभवः (घ) नेति नेति विचारः, आत्मोपलब्धिश्च (परमार्थविदः परिपूर्णानन्दस्वरूपेऽवस्थानम्)	16	10+3+3	12	01
	Unit – V – आत्मबोधः (४१ श्लोकादारभ्य ६८ श्लोकं यावत्) (क) ब्रह्मज्ञानेन अविद्यानिवृत्तिः, आत्मनः स्वप्रकाशत्वं च (ख) आत्मानुभवी ब्रह्मणि लीयते (ग) ब्रह्मणो यथार्थस्वरूपम् (घ) आत्मज्ञानं ब्रह्मानुभवश्च	16	10+3+3	12	01
सन्दर्भग्रन्थाः १ . तत्त्वप्रदीपिका (चित्सुखी), चौखम्बाविद्याभवन, वारणासी । २ . आत्माबोधः (श्रीशङ्कराचार्यप्रणीतः), सम्पादकः – स्वामी हर्षानन्दपुरी, रामकृष्णमठ, वाङ्गालोर, १९९६ ।					

ADVAITA VEDANTA
THIRD SEMESTER
चतुर्दशपत्रम्

Core Course 5.3.9

प्रश्नपत्रम्	कोड्	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
14. A.Vedanta	C.C. 5.3.9	माण्डूक्यकारिकाशाङ्करभाष्यम् (माण्डूक्योपनिषदः गौडपादकारिका- शाङ्करभाष्यम्)	100	80+20	60	05
		Unit – I – माण्डूक्यकारिका-शाङ्करभाष्यम् (अद्वैतप्रकरणस्य आदितः २४तम कारिकां यावत् (क) अकार्पण्यम् (ख) आत्मनोऽसङ्गत्वम् (ग) व्यावहारिक-जीवभेदः (घ) आत्मैकत्वम् (ङ) अद्वैतात्मदर्शनस्याविरोधित्वम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – अद्वैतप्रकरणस्य २५ तम कारिकातः ४८तम कारिकां यावत् (क) अजातवादः (ख) अमनीभावः (ग) सुषुप्तिसमाध्योः भेदः (घ) ब्रह्मस्वरूपम् (ङ) अस्पर्शयोगः (च) मनोनिग्रहः (छ) परमार्थसत्यम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – अलातशान्तिप्रकरणस्य आदितः ३० तम कारिकां यावत् (क) प्रकरणप्रयोजनम् (ख) मङ्गलश्लोकः (ग) अद्वैतदर्शनवन्दना (घ) द्वैतवादिनां परस्परविरोधः	16	10+3+3	12	01

		(ड) हेतुफलयोः अन्योन्यकारणत्वे दोषः (च) स्वभावविपर्ययासम्भवत्वम् (छ) अजातवादावतारणा (ज) हेतुफलयोः अनादित्वम्				
		Unit – IV – अलातशान्तिप्रकरणस्य ३१ तमकारिकातः ५२ तमकारिकां यावत् (क) बाह्यार्थवादनिषेधः (ख) विज्ञानवादखण्डनम् (ग) अजातवादोपसंहारः (घ) स्वप्नस्य मिथ्यात्वम् (ङ) परमार्थवस्तु (च) विज्ञानाभासे अलातस्फुरणदृष्टान्तः	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – अलातशान्तिप्रकरणस्य ५३ तमकारिकातः १०० तमकारिकां यावत् (क) आत्मनि कार्यकारणभावस्य असम्भवत्वम् (ख) जीवस्य उत्पत्तिः मायाकल्पिता (ग) आत्मनः वागविषयत्वम् (घ) द्वैतस्य अपारमार्थिकत्वे स्वप्नदृष्टान्तः (ङ) विदुषोऽभयपदप्राप्तिः (च) ज्ञानिनो नैष्कर्म्यम् (छ) आत्मतत्त्वनिरूपणम्	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थाः १. माण्डूक्योपनिषद्, गौडपादकारिका, शाङ्करभाष्यसहिता, गीताप्रेस, गोरखपुर ।						

ADVAITA VEDANTA THIRD SEMESTER

C.C. 5.3.9

पञ्चदशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां श	क्रेडिट्
15. A.Vedanta	C.C. 5.3.9	मीमांसापरिभाषा – कृष्णयज्वकृता	100	80+20	60	05
		Unit – I – मीमांसापरिभाषायाः प्रथमप्रकरणम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – द्वितीयप्रकरणस्य प्रारम्भात् प्रतिपत्तिलक्षणं यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – द्वितीयप्रकरणस्यार्थगुणकर्मणोः प्राधान्यादारभ्य प्रकरणसमाप्तिं यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – तृतीयप्रकरणम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – चतुर्थप्रकरणम्	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थाः १ . मीमांसापरिभाषा, उत्कलानुवादसहिता, डा.रविचरणरथः । २ . मीमांसापरिभाषा, साहित्यभण्डार, मेरठ, उत्तरप्रदेशः । ३ . मीमांसापरिभाषा, डा.कमलनयनशर्मासंपादिता, चौखम्बासंस्कृतसिरिजअफिस, वाराणसी ।						

VEDA
THIRD SEMESTER
Core Foundation

CF 5.3.3

एकादशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड्	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
11. (VED)	C.F. 5.3.3	सामान्यदर्शनम्	100	80+20	60	05
		Unit – I – औलुक्व्यदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – अक्षपाददर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – सांख्यदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – पातञ्जलदर्शनम् (मूलतः प्रणायामस्वरूपनिरूपणं यावत्)	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – जैमिनिदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थः- माधवाचार्यप्रणीतः सर्वदर्शनसंग्रहः, प्रकाशकः - चौखम्बाविद्याभवनम्, वाराणसी।						

VEDA
THIRD SEMESTER
द्वादशपत्रम्

Core Course 5.3.7

प्रश्नपत्रम्	कोड्	विषयाङ्गानि	पूर्णाङ्काः	अङ्कविभाजनम्	कालांशाः	क्रेडिट्
12.(VED)	CC 5.3.7	ऋक्प्रातिशाख्यं (प्रथम-द्वितीय-तृतीय-पटलानां निर्दिष्टसूत्राणि) वैदिकी प्रक्रिया (निर्दिष्टसूत्राणि) च	100	80 + 20	60	05
		Unit I- ऋक्प्रातिशाख्यम् (प्रथमपटलम्) (i) वर्णराशिक्रमः (ii) समानाक्षरसंज्ञा (1.1) (iii) संध्यक्षरसंज्ञा (1.2) (iv) अघोषसंज्ञा (1.11) (v) सोष्मसंज्ञा (1.13) (vi) स्वरभक्तिः (1.32, 33, 6.46) (vii) रक्तसंज्ञा (1.36) (viii) संयोगसंज्ञा (1.37) (ix) प्रगृह्यसंज्ञा (1.68) (x) रेफिसंज्ञा (1.76) I	16	10+3+3	12	01
		Unit II- ऋक्प्रातिशाख्यम् (द्वितीयपटलम्) (i) संहितास्वरूपम् (2. 1-2) (ii) विवृत्तिस्वरूपम् (2.3-4) (iii) प्रश्लिष्टसन्धिः (2.15-20) (iv) क्षैप्रसन्धिः(2.21-23) (v) पदवृत्तिसन्धिः (2.24-26) (vi) उद्ग्राहसन्धिः(2.27-29) (vii) उद्ग्राहपदवृत्तिसन्धिः(2.30) (viii) भुग्नसन्धिः (2.31) (ix) उद्ग्राहवन्तसन्धिः (2.32) (x) अभिनिहितसन्धिः (2.33-34)	16	10+3+3	12	01

	<p>Unit III- ऋकप्रातिशाख्यम् (तृतीयपटलम्)</p> <p>(i) स्वराणां संख्या उच्चारणप्रकारश्च (3.1) (ii) स्वराक्षरयोर्धर्मधर्मिसंबन्धः(3.2) (iii) संधौ स्वरितनिष्पत्तिः (3.3) (iv) स्वरितस्य उच्चारणप्रकारः (3.4) , पदे उदात्तपूर्वस्वरितम् (3.7), पदे जात्यस्वरितम् (3.8), पदे प्रचयस्वरस्योच्चारणप्रकारः(3.9) (v) उदात्तस्वराणां सन्धिः (3.11-16) (vi) विवृत्तिव्यञ्जनव्यवधानेऽपि स्वरितनिष्पत्तिः (3.17) (vii) संधिजस्वरितानां संज्ञासूत्रम् (3.18) (viii) संहितायां प्रचयस्वरः तस्योच्चारणप्रकारश्च (3.19-22) (ix) परिग्रहे स्वरनिरूपणम् (3.23) (x) अवग्रहे स्वरनिरूपणम् (3.24-26) (xi) उत्तरयोस्त्रिमात्रयो- रन्त्यमात्रोच्चारणविषये मतद्वयम् (3.27-28) (xii) स्वरोच्चारणे केचिद्दोषाः (3. 29-33) (xiii) स्वरितविशेषेषु कम्पविधानम् (3.34) ।</p>	16	10+3+3	12	01
	<p>Unit IV- वैदिकी प्रक्रिया</p> <p>(i) चतुर्थ्यर्थे बहुलं छन्दसि (पा. 2.3.62) (ii) छन्दसि लुङ्लङ्लिटः (पा. 3.4.6) (iii) लिङ्गर्थे लेट् (पा. 3. 4. 7) (iv) सिब्बबहुलं लेटि (पा. 3. 1. 34) (v) इतश्च लोपः परस्मैपदेषु (पा. 3.4.97) (vi) लेटौऽडाटौ (पा. 3. 4. 94) (vii) आत ऐ (पा. 3. 4. 95) (viii) तुमुर्थे सेसेनसेअसेन्कसेकसेनध्यै- अध्यैन्कध्यैकध्यैन् शध्यैशध्यैन्तवैतवेइतवेनः (पा. 3. 4. 9) (ix) शेश्छन्दसि बहुलम् (पा. 6. 1. 70) (x) अतो भिस् ऐस् (पा. 7. 1. 9) (xi) सुपां सुलुक्पूर्वसवर्णाच्छेयाडाइयाया-</p>	16	10+3+3	12	01

	<p>जालः (पा. 7. 1. 39)</p> <p>(xii) इदन्तो मसि (पा. 7. 1. 45)</p> <p>(xiii) आज्जसेरसुक् (पा. 7. 1. 50)</p>				
	<p>Unit V-</p> <p>वैदिकी प्रक्रिया</p> <p>(i) तस्यादित उदात्तमर्धह्रस्वम् (पा. 1. 2. 32)</p> <p>(ii) अनुदात्तं पदमेकवर्जम् (पा. 6. 1. 158)</p> <p>(iii) सति शिष्टस्वरबलीयस्त्वमन्यत्र विकरणेभ्य इति वाच्यम् (वा. 3730)</p> <p>(iv) उदात्तानुदात्तस्य स्वरितः (पा. 8.4.66)</p> <p>(v) स्वरितात्संहितायामनुदात्तानाम् (पा. 1. 2. 39)</p> <p>(vi) उदात्तस्वरितपरस्य सन्नतरः (पा. 1. 2. 40)</p> <p>(vii) एकादेश उदात्तेनोदात्तः (पा. 8. 2. 5)</p> <p>(viii) उदात्तस्वरितयोर्यणिः स्वरितोऽनुदात्तस्य (पा. 8. 2. 4)</p> <p>(ix) स्वरितो वाऽनुदात्ते पदादौ (पा. 8. 2. 6)</p> <p>(x) अनुदात्तस्य च यत्रादात्तलोपः (पा. 6.1.161)</p>	16	10+3+3	12	01

सहायकग्रन्थाः

1. ऋक्प्रातिशाख्यम् (उवटभाष्यसंवलितम्), वीरेन्द्रकुमारवर्मा, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान, बंगालोरोड, दिल्ली 110007 ।
2. ऋग्वेदप्रतिशाख्यम् (उवटाचार्यकृतभाष्यसहितम्), संपादकः – डा. रामप्रसादत्रिपाठी, सम्पूर्णानन्दसंस्कृतविश्वविद्यालयः, वाराणसी – 221002 ।
3. The Rg-Vedapratishakhyam with the Commentary of Uvata, Eng. Translation by Mangal Deva Shastri, Oxford University Press, Bombay.
4. वैयाकरण – सिद्धान्तकौमुदी (वैदिकी प्रक्रिया), सम्पादकः – डा. उमाशङ्करशर्मा 'ऋषि', चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी ।
5. स्वरप्रक्रियाप्रकाश, लेखक – डा. वामदेव मिश्र, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी ।
6. स्वरवैदिकी-प्रकाशः, लेखकः – डा. बालगोविन्दझा, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी ।

VEDA
THIRD SEMESTER
त्रयोदशपत्रम्

Core Course 5.3.8

प्रश्नपत्रम्	कोड्	विषयाङ्गानि	पूर्णाङ्काः	अङ्कविभाजनम्	कालांशाः	क्रेडिट्
13. (VED)	CC 5.3.8	कात्यायनश्रौतसूत्रम् (1/1-10) [Kātyāyana-śrautasūtram, 1-10 kaṇḍikās of Chapter I]	100	80+20	60	05
		Unit – I प्रथमाध्यायस्य 1-2 कण्डिके	16	10+3+3	12	01
		Unit- II प्रथमाध्यायस्य 3-4 कण्डिके	16	10+3+3	12	01
		Unit –III प्रथमाध्यायस्य 5-6 कण्डिके	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV प्रथमाध्यायस्य 7-8 कण्डिके	16	10+3+3	12	01
		Unit – V प्रथमाध्यायस्य 9-10 कण्डिके	16	10+3+3	12	01

सहायकग्रन्थाः

- कात्यायनश्रौतसूत्रम् (कर्कभाष्यसहितम्), सरलावृत्तिकारः श्रीविद्याधरशर्मा, सम्पादकः डा. देवेन्द्रप्रसादमिश्रः, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी 221001 ।
- आश्वलायनश्रौतसूत्रम् (गर्गनारायणभाष्यसहितम्), सम्पादकः रामनारायणविद्यारत्नः, एसिआटिक् सोसाइटी, 1 पार्क स्ट्रीट, कोलकाता 16 ।

VEDA
THIRD SEMESTER
चतुर्दशपत्रम्

Core Course 5.3.9

प्रश्नपत्रम्	कोड्	विषयाङ्गानि	पूर्णाङ्काः	अङ्कविभाजनम्	कालांशाः	क्रेडिट्
14. (VED)	CC 5.3.9	जैमिनीयन्यायमालाविस्तरः माधवाचार्यकृतः (ग्रन्थावतरणिकातः प्रथमाध्यायस्य चतुर्थपादपर्यन्तम्) (Jaiminīya Nyāyamālā Vistara of Madhavacharya, the introduction and up to 4 th pāda of 1 st Chapter)	100	80 + 20	60	05
		Unit I- ग्रन्थावतरणिका	16	10+3+3	12	01
		Unit II- प्रथमाध्यायस्य प्रथमपादः	16	10+3+3	12	01
		Unit III- प्रथमाध्यायस्य द्वितीयतृतीयपादौ	16	10+3+3	12	01
		Unit IV- प्रथमाध्यायस्य चतुर्थपादस्य आदितः दशमाधिकरणं यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit V- प्रथमाध्यायस्य चतुर्थपादस्य एकादशाधिकरणादारभ्य पादसमाप्तिं यावत्	16	10+3+3	12	01

सहायकग्रन्थाः

- श्रीसायणमाधवाचार्यप्रणीतायाः जैमिनीयन्यायमालायाः तृतीयाध्यायान्तो भागः,
विस्तराख्यव्याख्यासहितः, सम्पादकः पं पट्टाभिरामशास्त्री, चौखम्बा प्रकाशन, पोस्ट बाक्स नं 1150,
को. 37/116, गोपाल मन्दिर लेन, वाराणसी 221001 ।
- श्रीमन्माधवाचार्यप्रणीता सविस्तरा जैमिनीयन्यायमाला हिन्दीव्याख्यासहिता, भाषाटीकाकारः – डा.
महेन्द्र पाण्डेय, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी 221001 ।
- माधवाचार्यविरचितः जैमिनीयन्यायमालाविस्तरः, संपादकः प्रो. किशोरचन्द्रमाहापात्रः, प्रकाशकः –
श्रीशुभांशुशेखरमहापात्रः, जागेश्वरी लेन्, बालिघाट, पुरी 752002 ।
- मीमांसापरिभाषा (श्रीकृष्णयज्वविरचिता), व्याख्याकर्त्री डा. शशिबाला गौड. चौखम्बा सुरभारती
प्रकाशन, वाराणसी ।
- श्रीमत्कृष्णयज्वप्रणीता मीमांसापरिभाषा (पाठान्तर-टिप्पण्यादिभिः समुल्लसिता), नारायणरामाचार्य
'काव्यतीर्थ' इत्यनेन संशोधिता, निर्णयसागर प्रेस, मुंबई ।
- श्रीकृष्णयज्वविरचिता मीमांसा – परिभाषा (संस्कृत-उत्कलव्याख्याद्वयोपेता), सम्पादकः – डा.

रविचरणरथः, प्रकाशिका – राजलक्ष्मीरथ, बालिसाहि, पुरी, ओडिशा ।

7. लौगाक्षिभास्करकृतः अर्थसंग्रहः (पण्डितराजपट्टाभिरामशास्त्रिकृत 'अर्थालोक'-संस्कृतटीकासंवलितः), हिन्दी व्याख्याकार – डा. वाचस्पति उपाध्याय, चौखम्बा पब्लिशर्स, वाराणसी ।
8. *The Arthasamgraha of Laugākṣi Bhāskara*, ed. by A. B. Gajendragadkar & R. D. Karmarkar, (Amazon, Kolkata – 700001), MLBD, Delhi.
9. *Citations in Śabara-Bhāṣya (A Study)*, Damodar Vishnu Garge, Deccan College, Post-graduate and Research Institute, Poona.

VEDA
THIRD SEMESTER

O.E. 5.3.1.

पञ्चदशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड्	विषयाङ्गानि	पूर्णाङ्काः	अङ्कविभाजनम्	कलांशाः	क्रेडिट्
15. (VED)	OE 5.3.1	मीमांसापरिभाषा कृष्णयज्वकृता (Mīmāṃsā Paribhāṣā of Kṛṣṇayajva)	100	80 + 20	60	05
		Unit I- मीमांसापरिभाषायाः प्रथमप्रकरणम्	16	10+3+3	12	01
		Unit II- द्वितीयप्रकरणस्य प्रारम्भात् प्रतिपत्तिलक्षणं यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit III- द्वितीयप्रकरणस्यार्थगुणकर्मणोः प्राधान्यादारभ्य तत्प्रकरणस्य समाप्तं यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit IV- तृतीयप्रकरणम्	16	10+3+3	12	01
		Unit V- चतुर्थप्रकरणम्	16	10+3+3	12	01

सहायकग्रन्थाः

1. मीमांसापरिभाषा (श्रीकृष्णयज्वविरचिता), व्याख्याकर्त्री डा. शशिबाला गौड. चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, वाराणसी ।
2. श्रीमत्कृष्णयज्वप्रणीता मीमांसापरिभाषा (पाठान्तर-टिप्पण्यादिभिः समुल्लसिता), नारायणरामाचार्य 'काव्यतीर्थ' इत्यनेन संशोधिता, निर्णयसागर प्रेस, मुंबई ।
3. श्रीकृष्णयज्वविरचिता मीमांसा – परिभाषा (संस्कृत-उत्कलव्याख्याद्वयोपेता), सम्पादकः – डा. रविचरणरथः, प्रकाशिका – राजलक्ष्मीरथ, बालिसाहि, पुरी, ओडिशा ।
4. लौगाक्षिभास्करकृतः अर्थसंग्रहः (पण्डितराजपट्टाभिरामशास्त्रिकृत 'अर्थालोक'-संस्कृतटीकासंवलितः), हिन्दी व्याख्याकार – डा. वाचस्पति उपाध्याय, चौखम्बा पब्लिशर्स, वाराणसी ।
5. The Arthasaṅgraha of Laugākṣi Bhāskara, ed. by A. B. Gajendragadkar & R. D. Karmarkar, (Amazon, Kolkata – 700001), MLBD, Delhi.

Dharmashastra
THIRD SEMESTER
Core Foundation

CF 5.3.3

एकादशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
11. Dharmash astra	C.F. 5.3.3	सामान्यदर्शनम्	100	80+20	60	05
		Unit – I – औलुक्व्यदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – अक्षपाददर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – सांख्यदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – पातञ्जलदर्शनम् (मूलतः प्रणायामस्वरूपनिरूपणं यावत्)	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – जैमिनिदर्शनम्	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थः:- माधवाचार्यप्रणीतः सर्वदर्शनसंग्रहः, प्रकाशकः - चौखम्बाविद्याभवनम्, वाराणसी।						

Dharmashastra
THIRD SEMESTER
द्वादशपत्रम्

C.C. 5.3.7.

प्रश्नपत्रम्	कोड्	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
12. Dharmash astra	C.C. 5.3.7.	कालमाधवः (माधवाचार्यकृतः)	100	80+20	60	05
		Unit – I – प्रथमप्रकरणम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – द्वितीयप्रकरणम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – तृतीयप्रकरणम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – चतुर्थप्रकरणम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – पञ्चमप्रकरणम्	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थाः						
१. कालमाधवः – (तुलसीहिन्दीटीकासहितः) डा. व्रजकिशोरस्वाइँ संपादितः, चौखम्बाविद्याभवन, वाराणसी।						
२. कालसारः – गदाधरराजगुढप्रणीतः, धर्मग्रन्थष्टोर, कटक।						

Dharmashastra THIRD SEMESTER

C.C. 5.3.8.

त्रयोदशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां श	क्रेडिट्
13. Dharmash astra	C.C. 5.3.8.	याज्ञवल्क्यस्मृतेः व्यवहाराध्यायः (मिताक्षरसहितः)	100	80+20	60	05
		Unit – I – साधारणव्यवहारमातृकाप्रकरणम् असाधारणव्यवहारमातृकाप्रकरणञ्च	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – ऋणादानप्रकरणादारभ्य दिव्यप्रकरणान्तम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – दायविभागप्रकरणम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – सीमाविभागप्रकरणादारभ्य द्युतसमाह्वयप्रकरणं यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – वाक्पारुष्यप्रकरणात् अध्यायसमाप्तिं यावत्	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थाः						
१. व्यवहारमयूखः – नीलकण्ठभट्टकृतः						
२. विवादरत्नाकरः - चण्डेश्वरकरकृतः						
३. सरस्वतीविलासः – गजपतिप्रतापरुद्रकृत						
४. व्यवहारप्रकाशः – मित्रमिश्रकृतः						

Dharmashastra

THIRD SEMESTER

C.C. 5.3.9

चतुर्दशपत्रम्

प्रश्नपत्रम्	कोड	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां श	क्रेडिट्
14. Dharmash astra	C.C. 5.3.9	मीमांसापरिभाषा – कृष्णयज्वकृता	100	80+20	60	05
		Unit – I – मीमांसापरिभाषायाः प्रथमप्रकरणम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – द्वितीयप्रकरणस्य प्रारम्भात् प्रतिपत्तिलक्षणं यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – द्वितीयप्रकरणस्यार्थगुणकर्मणोः प्राधान्यादारभ्य प्रकरणसमाप्तिं यावत्	16	10+3+3	12	01
		Unit – IV – तृतीयप्रकरणम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – चतुर्थप्रकरणम्	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थाः ४. मीमांसापरिभाषा, उत्कलानुवादसहिता, डा.रविचरणरथः । ५. मीमांसापरिभाषा, साहित्यभण्डार, मेरठ, उत्तरप्रदेशः । ६. मीमांसापरिभाषा, डा.कमलनयनशर्मासंपादिता, चौखम्बासंस्कृतसिरिजअफिस, वाराणसी ।						

Dharmashastra
THIRD SEMESTER
पञ्चदशपत्रम्

Core Course 5.3.9

प्रश्नपत्रम्	कोड्	विषयः	पूर्णाङ्काः	अङ्क- विभाजनम्	कालां शः	क्रेडिट्
15. Dharmash astra	C.C. 5.3.9	माण्डूक्यकारिकाशाङ्करभाष्यम् (माण्डूक्योपनिषदः गौडपादकारिका- शाङ्करभाष्यम्)	100	80+20	60	05
		Unit – I – माण्डूक्यकारिका-शाङ्करभाष्यम् (अद्वैतप्रकरणस्य आदितः २४तम कारिकां यावत् (क) अकार्पण्यम् (ख) आत्मनोऽसङ्गत्वम् (ग) व्यावहारिक-जीवभेदः (घ) आत्मैकत्वम् (ङ) अद्वैतात्मदर्शनस्याविरोधित्वम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – II – अद्वैतप्रकरणस्य २५ तम कारिकातः ४८तम कारिकां यावत् (क) अजातवादः (ख) अमनीभावः (ग) सुषुप्तिसमाध्योः भेदः (घ) ब्रह्मस्वरूपम् (ङ) अस्पर्शयोगः (च) मनोनिग्रहः (छ) परमार्थसत्यम्	16	10+3+3	12	01
		Unit – III – अलातशान्तिप्रकरणस्य आदितः ३० तम कारिकां यावत् (क) प्रकरणप्रयोजनम् (ख) मङ्गलश्लोकः (ग) अद्वैतदर्शनवन्दना (घ) द्वैतवादिनां परस्परविरोधः	16	10+3+3	12	01

		(ड) हेतुफलयोः अन्योन्यकारणत्वे दोषः (च) स्वभावविपर्ययासम्भवत्वम् (छ) अजातवादावतारणा (ज) हेतुफलयोः अनादित्वम्				
		Unit – IV – अलातशान्तिप्रकरणस्य ३१ तमकारिकातः ५२ तमकारिकां यावत् (क) बाह्यार्थवादिनिषेधः (ख) विज्ञानवादखण्डनम् (ग) अजातवादोपसंहारः (घ) स्वप्नस्य मिथ्यात्वम् (ङ) परमार्थवस्तु (च) विज्ञानाभासे अलातस्फुरणदृष्टान्तः	16	10+3+3	12	01
		Unit – V – अलातशान्तिप्रकरणस्य ५३ तमकारिकातः १०० तमकारिकां यावत् (क) आत्मनि कार्यकारणभावस्य असम्भवत्वम् (ख) जीवस्य उत्पत्तिः मायाकल्पिता (ग) आत्मनः वागविषयत्वम् (घ) द्वैतस्य अपारमार्थिकत्वे स्वप्नदृष्टान्तः (ङ) विदुषोऽभयपदप्राप्तिः (च) ज्ञानिनो नैष्कर्म्यम् (छ) आत्मतत्त्वनिरूपणम्	16	10+3+3	12	01
सहायकग्रन्थाः १. माण्डूक्योपनिषद्, गौडपादकारिका, शाङ्करभाष्यसहिता, गीताप्रेस, गोरखपुर ।						

Instructions to the Paper Setters

1. Each Paper shall carry 80 Marks in total and there shall be 05 units in each paper.
2. Each Unit shall be of 16 Marks.
3. In each unit there will be 01 long type of question (within 150 words) carrying 10 marks, one short answer type question carrying 03 marks and 03 multiple types of questions of 01 mark each.

Instructions to the Paper Setters

1. Each Paper shall carry 80 Marks in total and there shall be 05 units in each paper.
2. Each Unit shall be of 16 Marks.
3. In each unit there will be 01 long type of question (within 150 words) carrying 10 marks, one short answer type question carrying 03 marks and 03 multiple types of questions of 01 mark each.

Instructions to the Paper Setters

1. Each Paper shall carry 80 Marks in total and there shall be 05 units in each paper.
2. Each Unit shall be of 16 Marks.
3. In each unit there will be 01 long type of question (within 150 words) carrying 10 marks, one short answer type question carrying 03 marks and 03 multiple types of questions of 01 mark each.

Instructions to the Paper Setters

1. Each Paper shall carry 80 Marks in total and there shall be 05 units in each paper.
2. Each Unit shall be of 16 Marks.
3. In each unit there will be 01 long type of question (within 150 words) carrying 10 marks, one short answer type question carrying 03 marks and 03 multiple types of questions of 01 mark each.